

## Č. 489.

**Právo volební do obcí: I. \* Výbor spořitelny města Uh. Brodu, jež dle svých stanov není ústavem obecním, není obecní komisí ve smyslu §§ 9 a 64 zák. ze dne 31. ledna 1919 č. 75 sb. z. a n., třeba že je volen obecním zastupitelstvem. — II. Na výkon dozorčího práva nemá strana nároku.**

(Nález ze dne 5. července 1920 č. 4467.)

V ě c: Mg. Ph. Miloslav Souček v Uherském Brodě a spol. proti zemské správě politické v Brně stran volby výboru městské spořitelny v Uherském Brodě.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Ve schůzi městského zastupitelstva v Uherském Brodě dne 31. prosince 1919, v níž byla provedena volba starosty, jeho náměstků a členů městské rady, byl také ustanoven počet komisí a jejich členů, načež provedeny volby do těchto komisí podle zásady poměrného zastoupení. Mezi obecními komisemi uveden byl též dvanáctičlenný výbor spořitelny města Uherského Brodu, o němž usneseno, aby nebyl volen podle zásady poměrného zastoupení, nýbrž z plena městského zastupitelstva, a tak byla také jeho volba provedena.

Proti této volbě podali stěžovatel a spol. jako voličové do městského zastupitelstva v Uherském Brodě námítky spolu stížnost, ve kterých dovozovali, že výbor spořitelny jest pokládati za obecní komisí a že jest proto nezákonné, když volba jeho se konala z plena na místě dle zásady poměrného zastoupení. Naříkaným rozhodnutím byly námítky zamítnuty.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané uvážil nejvyšší správní soud takto:

Volba výboru spořitelního byla provedena a naříkané rozhodnutí bylo vydáno dříve, než vyhlášen byl zákon ze dne 14. dubna 1920 čís. 302 sb. z. a n., kterým se upravují právní poměry spořitelien a nelze proto při posuzování sporného případu k ustanovením tohoto zákona hleděti.

Rozhodnutí sporu závisí tudíž na výsledku zodpovězení otázky, je-li výbor spořitelny ve smyslu zákonných předpisů v rozhodné době plativších obecní komisí či není-li jí, o kteréž otázce se náhledy sporných stran rozcházejí.

Zákonnou definici pro instituci obecních komisí nelze nalézt ani v zákoně ze dne 15. března 1864 čís. 4 z. z. ani v zákoně ze dne 31. ledna 1919 čís. 75 sb. z. a nař. ani konečně v novele k obecnímu řádu ze dne 7. února 1919 čís. 76 sb. z. a nař. Pouze o finanční komisi stanoví zákon posléz uvedený, že má právo kontrolovati veškeré hospodářství obecní a stěžovati si s účinkem odkládacím do všech usnesení obecního zastupitelstva povahy finanční. Vedle této obligatorní komise odkázal § 9 zákona ze dne 31. ledna 1919 čís. 75 sb. z. a nař. volnému uvážení a usnesení obecního zastupitelstva, aby ustanovilo počet komisí a jejich členů. Jaký jest rozsah působnosti těchto komisí a jaká jejich pravomoc, zákon neustanovuje. Volební řád do obcí počítá s obecními komisemi jako s institucí, která tu byla již před jeho vydáním, a má při tom zajisté na



mysli komise, které v rámci § 41 obecního zřízení se vyvinuly při obecním zastupitelstvu z potřeby, kterou přinesla doba, když poměry veřejného života vůbec a tím i správy obecní se staly složitějšími.

Předmětem činnosti obecních komisí do života povolaných a v zákonu ze dne 31. ledna 1919 čís. 75 sb. z. a nař. uznávaných byla jednak příprava předmětů jednání obecního zastupitelstva, jednak správa některých odvětví obecního hospodářství a obecních podniků pod stálou kontrolou obecního zastupitelstva a za odpovědnosti vůči němu.

S hlediska tohoto účelu komisí a rozsahu činnosti jim svěřené dlužno posuzovati, lze-li výbor spořitelny města Uherského Brodu pokládati za komisi obecní.

Podle §§ 2 a 3 stanov této spořitelny zařídila ji obec za svého rukojemství a zapravila náklad na první zařízení a správu spořitelny, která jí náklad ten ze svého zisku nahraditi jest povinna. »Tato spořitelna není však ústavem obecním« — praví doslovně § 2 stanov, »nýbrž ústavem samostatně řízeným, postaveným pod dozor státní.« Účty z hospodářství spořitelny předkládají se dle § 29 stanov zemskému politickému úřadu. Jediné právo poskytnuté obci za převzaté ručení obsahuje § 32 stanov, dle kterého dvanáctičlenný výbor spořitelny volí se od obecního zastupitelstva v Uherském Brodě a nežádá se, aby ten, kdo má býti zvolen do výboru spořitelny, mohl též býti zvolen do obecního zastupitelstva. Toto právo jest pouhým právem kreačním bez veškerého dalšího vlivu na správu spořitelny, která, jak svrchu vyloženo, jest ústavem samostatně řízeným.

Není tedy spořitelna ústavem obecním ani dle stanov ani dle svého účelu, naopak jest ústavem, jehož hospodaření jest od hospodářství a správy obce naprosto odděleno. Nelze tudíž také výbor ke správě spořitelny volený pokládati ve smyslu § 41 obecního zřízení za komisi obecní.

Bylo by zajisté i proti schváleným stanovám spořitelny, kdyby její výbor jen proto, že vychází z volby obecním zastupitelstvem, byl zařazen mezi obecní komise, o kterých mluví §§ 9 a 64 zákona ze dne 31. ledna 1919 čís. 75 sb. z. a nař.

Z úvahy této vyplývá, že jest zcela správné, odepřela-li zemská správa politická rozhodovati o námitkách proti způsobu volby výboru spořitelny, nepokládajíc jej za komisi, pro jejíž volbu by platily předpisy § 64 volebního řádu.

Pokud tím také vyslovilo, že ani v oboru své dohlédací moci nezačne ve smyslu § 102 obecního řádu, nepřisluší stěžovateli právo k podání stížnosti, protože straně neposkytuje zákonodárství nikde práva vynutiti si výkon moci dohlédací. A z toho plyne, že v odepření výkonu tohoto práva nemůže spočívat porušení subjektivního práva strany, jaké jest nezbytným předpokladem stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu (§ 2 zákona o správním soudu).

Bylo proto stížnost zamítnouti jako neodůvodněnou.

#### Č. 490.

**Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí (Morava):**  
\* Ztráty při prodeji nemovitostí místně nesouvisejících nemohou býti účto-